ABC THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
Regd: NO-2430-B
69 YEAR 1958 - 2026
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492 - Fax: 2650407-8
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

سال (95) خميس 20 آگست 2026ع 06 ربيع الاول 1448هـ صفحا 6 ۔ ملهه 30 ويهر شمارو (06)

خدشا ختر ٽيڙ تائين قانونسازي ۾ حڪمران جماعت مسلم ليگ ن سان سهڪار ن ڪندا سين: پ پ چيئرمين جو اعلان

سنڌي قومپرستن سي ايڪا اي ۽ ٽي پي ۾ ڦٽ جوڙ آهي، اهي حملن وقت هڪٻئي سان رابطا ڪن ٿا: بلاول پٽو

پيپلز پارٽي جي پارليماني پارٽي جا سيمپر حڪومت سان سهڪار ڪرڻ لاءِ تيار ناهي، ڪوابوود قانون سامهون آڻي ٽپ جيڪو قومي مفاد ۾، هجي ته پيپلز پارٽي ان مخصوص معاملي تي سهڪار ڪري سگهي ٿي

زرداريءَ شيخ بيبڪ آهي، پيپلز پارٽي جا خدشا بي خنر، ڪرڻ چاهي ٿو، ٻڌو ٻڌايو، ڪجهه اهڙا ماڻهو موجود آهن، جيڪي زرداريءَ خلاف ٻار ٻار ناڪار ٿا ڪن، ايسٽاليشمينٽ سان ڪهڙا ڳالهه ٻولها ٿيا آهن

هن وقت آسان ۾ آسان ڳالهه اها آهي، ته سڀني ٽپ ٻرن ڪي ٽپ ڏيڻ ۾ ڪجهه ٽي ڏينهن لڳي سگهن ٿا، ڪجهه ٽي هفتا به لڳي سگهن ٿا، ڪجهه ٽي مهينا به لڳي سگهن ٿا، ڪجهه ٽي سال به لڳي سگهن ٿا، ڪجهه ٽي ڏهاڪا

بقایا 1 روزنامہ عبرت

سندھ جی شعبہ خواتین جی ناظمہ رخسانہ شیب جماعت اسلامی ضرغامی جی شعبہ خواتین جی ناظمہ نگہت ناصر ۽ ٻی جماعت اسلامی جی ٻی ڈویژن جی ناظمہ ڈاڪٹر ثمینہ قادر ۽ ٻیو اڳواڻ ڊاڪٽر ناصر ضرغامی

روزاني عبرت

ايڈيٽوريل

چنڀ تي نوان ڏيم ۽ سنڌ جي پاڻيءَ جو سوال

صفحو 4

ٻاڦ‌ريل ڪار واقعو

يادگار فتح: منهنجي نظر ۾..!

صفحو 4

مختيار اثر

پاڪ-ڀارت امڪاني ٽڪراءَ جو اشارو!

صفحو 4

رشيد صافي

اڇوڪو ڏينهن ــ 20 آگسٽ

صفحو 4

شهراڻ خان کي اسپتال منتقل ڪرڻ واري عدالتي فيصلي بعد ڪيرو ۽ عوام هڪ ٻوڙو ڪنگ روڊ تي ٽڪري آيو

ٿوٿيءِ جماعت ۽ پاڪستان تحريڪ انصاف جي سڏ تي مخدوم شاهه محمود قريشي جي آزادي لاءِ ريلي ڪڍي وئي

عمران خان کي شفا اسپتال منتقل ڪرڻ بابت سپريم ڪورٽ جي فيصلي جو خير خواهه ٿيڻ بدران پي ٽي آءِ ليڊرن ۽ ڪارڪنن تي ڪيس داخل ڪرڻ تي ڪاوڙ جو اظهار ڪيو آهي. ڪيرو ۽ عوام هڪ ٻوڙو ڪنگ روڊن تي ٽڪري آيو

شاهه محمود قريشي کي ۽ علالت مان جلد رليف ملڻ جي اپيل آهي ۽ هو جلد آزاد ٿي ويندو

حيدرآباد فوجي عدالت ۾ پاڪستان تحريڪ انصاف جي ساڻ ٻي مخدوم شاهه محمود قريشي جي آڏو ۽ ريلي ڪڍي وئي

ڪيرو ۽ عمران خان کي شفا اسپتال منتقل ڪرڻ بابت سپريم ڪورٽ جي فيصلي ڪيرو ۽ عوام جو وڏو ٽڪرو روڊن تي ٽڪري آيو. ٿوٿيءِ جماعت ۽ پاڪستان تحريڪ انصاف جي ساڻ ٻي مخدوم شاهه محمود قريشي جي آڏو ۽ احتجاجي ريلي ڪڍي وئي. ريلي ۾ ڀرپور تعداد ۾ ڪارڪنن ۽ قريشي جماعت جا ڪيترائي ٻيا ٻاهريان ڪارڪن شريڪ ٿيا. ريلي ڪنڊي ڪهيڙ، ڀهڙ، آباد بخش سان ڪچي آباد ۽ ٻين ڪيترن هنڌن تان گذري. ريلي ۾ شريڪ ڪيترن ئي ڪارڪنن ۽ عهديدارن جي خلاف به ڪيس داخل ڪيا ويا آهن

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
ايڈيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
هي اخبار پنهنجي حال سوءِ پليئر پرنٽرز مل چوڪي عزت ڪپ اف پبليڪيشنز هي جت عزت بلڪڻ ڪافي ڪار خوراڪ مال ملي ويندي
روزانه عبرت ملاکنڊي اخبار ۽ ماڻهن تصديق لاءِ سڀ کان وڏو رابطي ڪاٺ رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, Email: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

خميس 20 آگسٽ 2026ع

يادگار فتح: منهنجي نظر ۾..!

هر سال پاڪستاني قوم 14 آگسٽ جو ڏينهن وڏي جوش ۽ جذبي سان ملهائيندي آهي ۽ هن ڏينهن کي ٻن ملڪن پاڪستان ۽ انڊيا جي آزادي جو ڏينهن طور ياد ڪندي آهي. پر هن ڏينهن جو هڪ ٻيو پاسو به آهي، جيڪو گهڻو ماڻهو نٿا ڄاڻن. اهو آهي 14 آگسٽ 1971ع جو ڏينهن، جڏهن پاڪستان جي فوج ڊڪٽيٽر جنرل يحيٰ خان جي حڪم تي ڍاڪا ۾ هٿيار ڦٽا ڪيا. اهو ڏينهن هو جڏهن پاڪستان جو اڌ حصو ٽٽي ويو ۽ بنگلاديش جو جنم ٿيو. اهو ڏينهن صرف هار جو نه هو، پر هڪ ڏکوئيندڙ سچ جو به هو، جنهن کي اسان گهڻو ڪري ياد نٿا ڪرڻ چاهيون.

هن ڏينهن کي سمجهڻ لاءِ اسان کي ڪجهه سال پوئتي وڃڻو پوندو. 1947ع ۾ جڏهن برصغير ورهايو ويو ۽ پاڪستان ٻن حصن ۾ ٺهيو، تڏهن اتي ٻه الڳ الڳ علائقا هئا. اولهه پاڪستان ۽ اوڀر پاڪستان. اولهه پاڪستان ۾ پنجاب، سنڌ، سرحد ۽ بلوچستان هئا، جڏهن ته اوڀر پاڪستان ۾ اڄوڪو بنگلاديش هو. ٻنهي حصن جي وچ ۾ 1600 ميل جو فاصلو هو، يعني وچ ۾ هزارين ميل جو انڊين علائقو هو. ٻنهي حصن جي ٻولي، ڪلچر، کاڌي پيتي ۽ رهڻي ڪهڻي ۾ وڏو فرق هو. اوڀر پاڪستان جي ماڻهن کي شڪايت هئي ته اسان جي ڪل آبادي اولهه پاڪستان کان وڌيڪ هئڻ جي باوجود اسان جي ٻولي، اسان جي ڪلچر ۽ اسان جي ترقي کي نظرانداز ڪيو پيو وڃي. انهن جو چوڻ هو ته اسان جي محنت جو فائدو اولهه پاڪستان وارا وٺي رهيا آهن. اهي شڪايتون وقت سان گڏ وڌندا ويون ۽ آخر ۾ اهي هڪ وڏي سياسي تحريڪ ۾ تبديل ٿي ويون.

1970ع ۾ پاڪستان جي پهرين آزاد چونڊ ٿي. هن چونڊ ۾ شيخ مجيب الرحمان جي جماعت عوامي ليگ اڪثريت سان ڪاميابي حاصل ڪئي. هن کي قومي اسيمبلي ۾ 160 مان 167 سيٽون مليون، جيڪي اڌ کان به وڌيڪ هيون. ان جي مقابلي ۾ ذوالفقار علي ڀٽو جي پارٽي پاڪستان پيپلز پارٽي کي 81 سيٽون مليون. ان ڪري شيخ مجيب کي آئين ٺاهڻ جو موقعو ڏنو وڃڻ گهرجي هو، پر اهو نه ٿيو. اولهه پاڪستان جي حڪمران ٽولي ۽ فوجي جنرلن کي اهو منظور نه هو ته اوڀر پاڪستان جا ماڻهو اقتدار ۾ اچن. ان ڪري مذاڪرات شروع ٿيا، پر ڪو نتيجو نه نڪتو. 25 مارچ 1971ع تي فوج آپريشن سرچ لائيٽ شروع ڪيو. ان جو مقصد عوامي ليگ کي ختم ڪرڻ هو. هزارين ماڻهو مارجي ويا. لکين ماڻهو ڀڄي ڪري انڊيا هليا ويا. اهي سڀ ڪجهه دنيا جي سامهون هو. دنيا جا اخبار نويس ۽ ٻاهرين ملڪ اهو ظلم ڏسي رهيا هئا. آخر ۾ انڊيا به جنگ ۾ ڪري پيو. 3 ڊسمبر 1971ع تي انڊين فوج مشرقي پاڪستان ۾ داخل ٿي. 13 ڏينهن جي جنگ کان پوءِ 16 ڊسمبر تي ڍاڪا ۾ جنرل نيازي ۽ انڊين جنرل اروڙا جي سامهون هٿيار ڦٽا ڪيا. 93 هزار فوجي قيدي بڻيا. اهو دنيا جي تاريخ جي وڏي ۾ وڏي فوجي هٿيار ڦٽا ڪرڻ جو واقعو هو.

هن جنگ جا ڪيترائي سبب هئا. هڪ سبب سياسي هو. شيخ مجيب جي جماعت عوامي ليگ اڪثريت سان ڪاميابي حاصل ڪئي هئي، پر اقتدار کيس نه ڏنو ويو. ٻيو سبب ثقافتي هو. اوڀر پاڪستان جا ماڻهو پنهنجي ٻولي، ڪلچر ۽ شناخت کي وڌيڪ اهميت ڏيندا هئا. ٽيون سبب معاشي هو. اوڀر پاڪستان جا ماڻهو محسوس ڪندا هئا ته سندن وسيلا ۽ محنت جو فائدو اولهه پاڪستان وارا وٺي رهيا آهن. چوٿون سبب فوجي هو. فوج ۾ اوڀر پاڪستان جي نمائندگي تمام گهٽ هئي. فوج جا وڏا عهدا تقريباً سڀ اولهه پاڪستان جي ماڻهن وٽ هئا. اهي سڀ سبب گڏجي هڪ وڏي بحران ۾ تبديل ٿي ويا.

هن جنگ ۾ ڪيترا ماڻهو مارجي ويا، ان جو صحيح انگ ڪڏهن به معلوم نه ٿي سگهيو. بنگلاديش جو دعويٰ آهي ته 30 لک ماڻهو مارجي ويا. پاڪستان جو چوڻ آهي ته 26 هزار ماڻهو مارجي ويا. آزاد ذريعن جو اندازو آهي ته 5 کان 10 لک ماڻهو مارجي ويا هوندا. ڪيترن ئي عورتن جي عزتون لٽجي ويون. هن کي بنگلاديش ۾ ”بيرنگا“ جو ظلم چئبو آهي. لکين ماڻهو بي گهر ٿي ويا. ڪروڙين ماڻهو هجرت ڪري ويا. اهو انساني تاريخ جو وڏو ۾ وڏو هجرت وارو واقعو هو.

هن جنگ جا اثر ڪيترن سالن تائين رهيا. پاڪستان جي فوج جو مورال ڪري ويو. ماڻهن جو اعتماد رياست تي گهٽجي ويو. ٻنهي ملڪن جي وچ ۾ ڪڙواڻ پيدا ٿي وئي. بنگلاديش ۾ پاڪستان جي خلاف نفرت جو جذبو گهڻو عرصو رهيو. پاڪستان ۾ ماڻهو سمجهڻ لڳا ته فوج ملڪ جي حفاظت لاءِ نه، پر ماڻهن تي ظلم ڪرڻ لاءِ وڌيڪ آهي. ٻنهي ملڪن جي تاريخ جا ڪتاب هن واقعي کي مختلف انداز ۾ بيان ڪيو. هڪ ملڪ ۾ هن کي ”آزادي جي جنگ“ سڏيو ويو، ته ٻئي ۾ ”سقوط ڍاڪا“ يا ”سانحه 1971ع“.

هن واقعي مان اسان کي ڪيترائي سبق ملن ٿا. پهريون سبق اهو آهي ته ڪنهن به ملڪ ۾ انصاف ۽ برابري کان سواءِ امن قائم نٿو رهي. جڏهن هڪ حصي جا ماڻهو محسوس ڪن ته انهن سان ناانصافي ٿي رهي آهي، ته اهي پنهنجي حق لاءِ آواز بلند ڪندا آهن. ٻيو سبق اهو آهي ته فوجي طاقت سان ڪنهن جي دل نه ٿي کٽي سگهجي. توهان ڪنهن کي مجبور ڪري سگهو ٿا، پر ان جي دل ۾ جاءِ نه ٿا ٺاهي سگهو. ٽيون سبق اهو آهي ته ڪنهن به ملڪ جي ترقي لاءِ اتحاد ۽ قومي يڪجهتي تمام ضروري آهي. جڏهن ملڪ جا حصا هڪ ٻئي کان پري ٿي وڃن ٿا، تڏهن ڪمزور ٿي پون ٿا.

هن جنگ جو هڪ ڏکوئيندڙ پهلو اهو به آهي ته ان ۾ ڪيترائي بهادر سپاهي به مارجي ويا، جن جو ڪو به قصور نه هو. اهي صرف پنهنجي حڪمرانن جي حڪم جي تعميل ڪري رهيا هئا. ڪيترن ئي ماڻهن کي ان جنگ ۾ ڪا دلچسپي نه هئي، پر انهن کي مجبور ڪيو ويو. اهڙي طرح، ڪيترن ئي عام ماڻهن جا گهر، ڪاروبار ۽ زندگيون برباد ٿي ويون. اهي سڀ ڪجهه انهن ماڻهن جي ڪنٽرول کان ٻاهر هو.

اڄ 55 سال گذري وڃڻ کان پوءِ به هن جنگ جا اثر ٻنهي ملڪن جي سياست ۽ سماج تي موجود آهن. ڪيترائي ماڻهو اڃا تائين انصاف جي انتظار ۾ آهن. ڪيترن ئي خاندانن جا ڀاتي گم ٿيل آهن، جن جي باري ۾ ڪا به خبر ناهي. ڪيترن ئي ماڻهن جا گهر ۽ زمينون اڃا تائين واپس نه ڪيون ويون آهن. ڪيترن ئي ماڻهن جي ذهنن ۾ اڃا تائين ڏک ۽ غصو موجود آهي.

پر هن سڀ کان اهم سبق اهو آهي ته اسان کي ماضيءَ کي ياد ڪرڻ گهرجي، پر ان ۾ رهڻ نه گهرجي. اسان کي ماضيءَ مان سکڻ گهرجي، پر ان کي پنهنجي مستقبل تي حاوي نه ٿيڻ ڏيڻ گهرجي. اسان کي نفرت جي بدران امن، برداشت ۽ سمجهه کي چونڊڻ گهرجي. اسان کي ٻين ملڪن جي تاريخ کي به سمجهڻ گهرجي، ڇاڪاڻ ته اهي به اسان جي تاريخ جو حصو آهن. جڏهن اسان ٻين جي تڪليف کي سمجهنداسين، تڏهن ئي اسان هڪ بهتر دنيا ٺاهي سگهنداسين.

1971ع جي جنگ ۽ 14 آگسٽ جو ڏينهن اسان کي هڪ اهم سبق ڏين ٿا. اهو سبق آهي امن، برابري ۽ انصاف جي اهميت. اهو سبق آهي ته ڪنهن به ملڪ جي ترقي لاءِ اتحاد ۽ قومي يڪجهتي تمام ضروري آهي. اهو سبق آهي ته ڪنهن به مسئلي جو حل فوجي طاقت سان نه، پر گفتگو ۽ سمجهه سان ڳولهڻ گهرجي. اهو سبق آهي ته هر انسان جي زندگي قيمتي آهي، چاهي اها پاڪستان جي هجي يا بنگلاديش جي.

اڄ جي نوجوان نسل کي ان تاريخ کان واقف ٿيڻ گهرجي، پر نفرت سان نه. اسان کي ماضيءَ مان سکڻ گهرجي، پر ان ۾ رهڻ نه گهرجي. اسان کي امن، برابري ۽ انصاف لاءِ ڪم ڪرڻ گهرجي. اسان کي هڪ ٻئي جي ملڪن جي عزت ڪرڻ گهرجي. اسان کي هڪ ٻئي جي ماڻهن جي قربانين کي تسليم ڪرڻ گهرجي.

14 آگسٽ جو ڏينهن اسان کي ياد ڏياري ٿو ته ڪنهن به ملڪ جي ترقي لاءِ اتحاد ۽ قومي يڪجهتي ڪيتري نه اهم آهي. اهو اسان کي ياد ڏياري ٿو ته ڪنهن به مسئلي جو حل فوجي طاقت سان نه، پر گفتگو ۽ سمجهه سان ڳولهڻ گهرجي. اهو اسان کي ياد ڏياري ٿو ته هر انسان جي زندگي قيمتي آهي، چاهي اها پاڪستان جي هجي يا بنگلاديش جي.

اڄ جي نوجوان نسل کي ان تاريخ کان واقف ٿيڻ گهرجي، پر نفرت سان نه. اسان کي ماضيءَ مان سکڻ گهرجي، پر ان ۾ رهڻ نه گهرجي. اسان کي امن، برابري ۽ انصاف لاءِ ڪم ڪرڻ گهرجي. اسان کي هڪ ٻئي جي ملڪن جي عزت ڪرڻ گهرجي. اسان کي هڪ ٻئي جي ماڻهن جي قربانين کي تسليم ڪرڻ گهرجي.

14 آگسٽ جو ڏينهن اسان کي ياد ڏياري ٿو ته ڪنهن به ملڪ جي ترقي لاءِ اتحاد ۽ قومي يڪجهتي ڪيتري نه اهم آهي. اهو اسان کي ياد ڏياري ٿو ته ڪنهن به مسئلي جو حل فوجي طاقت سان نه، پر گفتگو ۽ سمجهه سان ڳولهڻ گهرجي. اهو اسان کي ياد ڏياري ٿو ته هر انسان جي زندگي قيمتي آهي، چاهي اها پاڪستان جي هجي يا بنگلاديش جي.

ڊاڪٽر رميش ڪمار وانڪواڻي

پاڪ-ڀارت امڪاني ٽڪراءَ جو اشارو!

رشيد صافي

پاڪستان ۽ ڀارت وچ ۾ هڪ ٻي جنگ جا اشارا ۽ امڪان رڌ نٿا ڪري سگهجن. امڪاني طور تي اها جنگ پاڪستان طرفان ڀارت جي مسلسل ۽ ٽاجائز آبي جارحيت خلاف دفاعي قدم هوندي. ان کان اڳ ڀارت هميشه جارحيت وارو رستو اختيار ڪندو رهيو آهي ۽ هر ٻيري خطي جي امن کي ڏاڍ ڏيڻ ڏاڍي ڏوجهري ٿيو آهي. 2025ع جي اپريل ۾ ڀارت جنگ کان پوءِ پاڪستان جي جيڪا مضبوط ۽ اثراتي پوزيشن قائم ٿي آهي، ان طاقت جي توازن کي ٽي ٻڌلاڻيو جڏهن مئي 2025ع جي هڪ معرڪي ۾ پاڪستاني هٿياربند فوجن هٿان پارٽي فوج کي جيڪا سخت شڪست کائڻ ڏيڻ پوي ان ان مان ٻاهر نڪري ٿو. پاڪستان ڪنهن به صورت ۾ غافل ناهي. ٿڏن هوندي ته ان شاندار ڪاميابيءَ باوجود ڀارت پنهنجي روايتي هٿ ڏرمي برقرار رکي ۽ مسلسل پاڪستان ڏانهن آبندڙ درياهن تي غيرقانوني ڊيمز ۽ آبي منصوبا شروع ڪندو رهيو. هن سنگين صورتحال جي رڌمل ۾ پاڪستان جي سول ۽ عسڪري قيادت ڪٿان ڏڻل بيان ان ڳالهه جي عڪاسي ڪن ٿا ته پاڪستان ڀارت جي آبي جارحيت ڪنهن به قيمت تي قبول نه ڪندو ۽ پنهنجي وجود جي بچاءَ لاءِ هر حد تائين وڃڻ لاءِ تيار آهي.

حقيقت ۾ پاڪستان عالمي قانونن ۽ اخلاقي اصولن مطابق ڪنهن به ڪاوڙ مرحلي تائين سموريا سفارتي رستا استعمال ڪرڻ چاهي ٿو جيڻ دنيا تي اها حقيقت واضح ٿي سگهي ته جنگ اسلام آباد جي چونڊ نه آهي. پر مجبوريءَ هيٺ، آبي حق جي معاملي تي عالمي ثالڪاريءَ عدالت، گذيل تومن ۽ ٻين اهم عالمي فورمن تي پاڪستان پنهنجي موقف کي قانوني بنيادن تي پيش ڪندو رهيو آهي. عالمي ثالڪاريءَ عدالت جي فيصلن ۽ ڪشن گنگا ۽ رتلي جهوڙ ٽڪراءِ منصوبن بابت قانوني مشاهدات پاڪستان جي موقف کي عالمي سطح تي وڌيڪ مضبوط بڻايو آهي. سنڌ طاس معاهدي جي حيثيت ۽ ان سان لاڳاپيل قانوني ڏيموئرين جو معاملو اهم بڻجي چڪو آهي. اهڙي صورتحال ۾ جڏهن پاڪستان جو جوهڙ آهي ته ڀارت آبي جارحيت جي پڇڪيڙي ڪري رهيو آهي. پاڪستان کي پنهنجو موقف اڃا به عالمي قانوني ۽ سفارتي فورمن تي ڪيس پيش ڪرڻو پوندو. پاڻي پاڪستان جي وجود، زراعت ۽ معيشت سان سڌو سنئون ڳاڻاپيل آهي، تنهنڪري هن مسئلي کي ڪنهن به صورت ۾ معمولي معاملو قرار نٿو ڏئي سگهجي.

ڀارت سان ماضيءَ ۾ جيڪي به جنگيون ٿيون آهن، انهن ۾ پنهنجي ملڪن جا پنهنجا پنهنجا موقف رهيا آهن ۽ هر ڪا جنگ ڪنهن نه ڪنهن ڪاميابيءَ تي ختم ٿي آهي. ڪيترن ئي ماڻهن جي ذهنن ۾ ڏکوئيندڙ سوال ڦري رهيا آهن ته ڇا ڪنهن به ملڪ جي فوج ڪنهن ٻئي ملڪ جي فوج کي شڪست ڏئي سگهي ٿي؟ ڇا ڪنهن به ملڪ جي فوج ڪنهن ٻئي ملڪ جي فوج کي ڪنهن به ميدان ۾ شڪست ڏئي سگهي ٿي؟ ڇا ڪنهن به ملڪ جي فوج ڪنهن ٻئي ملڪ جي فوج کي ڪنهن به ميدان ۾ شڪست ڏئي سگهي ٿي؟ ڇا ڪنهن به ملڪ جي فوج ڪنهن ٻئي ملڪ جي فوج کي ڪنهن به ميدان ۾ شڪست ڏئي سگهي ٿي؟

بزم طالب المولىٰ اڪيڈمي: سنڌ جي علم، ادب ۽ ثقافت جو روشن باب!

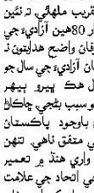
اياز وڳهيو

ادب جي دنيا ۾ ٻوڙ هڪ وڏي شاعر ۽ اديب جي حيثيت آهي سندن شاعريءَ ۽ ادب صوفي فڪر روحانيت، محبت، انسانيت، سنڌ جي ثقافت ۽ سماجي احساس جا رنگ نمايان نظر اچن ٿا. سروري جماعت جي روحاني پيشوا مخدوم جميل الزمان جن جا ڪيترئي علمي ۽ ادبي ڪتاب شايع ٿي چڪا آهن سندن تصنيفن ۾ شاعري سنڌي ادب جي خزاني ۾ قيمتي اضافو آهن سندن قلم مان نڪتل فڪر ۽ روحاني احساس سان ڳاڻ سنڌ جي ڏريءَ ماڻهن ٻڌيءَ ۽ ثقافت سان محبت ٻوڙ محسوس ٿئي ٿي ڇا شاعر ۽ ادب جي حيثيت سان سندن ادبي سفر مخدوم خاندان جي صدين کان هلندڙ علمي ۽ صوفي روايت جو تسلسل آهي سندن ڪتابي ادبي تخليق سان ڳڻ ڪتابن ۾ ڇاپي ۽ علمي ميڙ جي محفوظ ڪرڻ لاءِ ٻوڙ خاص ڏاڍسيءَ قابل قدر آهي سروري جماعت جي روحاني پيشوا مخدوم جميل الزمان جن جي خاص محنتن ۽ ڪاوشن سان اٽڪل 60 ڪتاب ڇپجي چڪا آهن جڏهن ته ڪيترئي ٻيا ڪتاب پرنٽنگ لاءِ تيار هيٺ آهن ڇا ڪاوش سنڌ جي علمي ادبي تاريخي ۽ صوفي ورثي ڪي محفوظ ڪرڻ لاءِ هڪ اهم قدم آهي ڪتاب ڇپائڻ جو عمل رڳو ڇپائي تائين محدود ناهي هوندو ان جي پويان ٻوڙ ڪيڏو تحقيق ترتيب، تصحيح پروف ريڊنگ ۽ اشاعت جي ڏکيءَ محنت شامل هوندي آهي بزم طالب المولىٰ اڪيڊمي جهڙن ادارن جو ڪردار انتهائي اهم آهي وڏي ڳالهه ڇا آهي تر اڪيڊمي جي پليٽ فارم تي علمي ۽ صوفي روايت جو تسلسل آهي سندن ڪتابي ادبي تخليق سان ڳڻ ڪتابن جي ڇاپي ۽ علمي ميڙ کي محفوظ ڪرڻ لاءِ ٻوڙ خاص ڏاڍسيءَ قابل قدر آهي سروري جماعت جي روحاني پيشوا مخدوم جميل الزمان جن جي ادبي شخصيت، شاعري ۽ علمي ڪاوشن مان به پنهنجي ڪري ڪا به پٿي سان ڳنڍيل هو اهم ڪردار ادا ڪري رهيون آهن علم ۽ ادب سان ڳاڻ خير تقريب ڪتاب ۽ سفر جا نشان آهن ادب ان جو آواز آهي تصوف ان جو روح آهي ۽ بزم طالب المولىٰ اڪيڊمي ان جي ڪاوشن روايت کي اڳتي وڌائڻ جو هڪ خوبصورت ٿلهو آهي

اڄوڪو ڏينهن ..... 20 آگسٽ

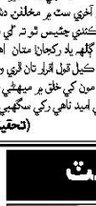
مختيار انڙ

انهيءَ دوريءَ ڪان پوءِ پيرپاڳان جي گاديءَ جي ميرثين جو تعداد گهٽ وڌي ويو سنڌي ادبي دنيا ۾ ڪيس هڪ صاحب ديوان شاعر طور ياد ڪيو ويڄي ٿو. شاعريءَ ۾ سندس تخلص مسڪين هو سندس وفات 2 محرم 1308ھ مطابق 20 آگسٽ 1890ع ۾ ٿي.

حسن علي آفندي

حسن علي آفندي، جو ناڻو سنڌ واسين لاءِ ڪنهن به تعارف جو محتاج ناهي، هن جون ڪيترائي ڪتابي ۽ تعليمي ڪوششون ڪيون آهن، جن ۾ سنڌ جي تاريخ ۽ ثقافت تي ڪيل ڪوششون خاص اهميت رکن ٿيون. هن جو ڄم 14 آگسٽ 1830ع تي حيدرآباد جي انسان جو جنم 14 آگسٽ 1830ع تي حيدرآباد جي آخيڏ ميمڻ خاندان ۾ ٿيو. هڪ مطابق سندس جنم هالا ۾ ٿيو ۽ تعليم حيدرآباد ۾ حاصل ڪيائين سندس وڏا هالا جا رهواسي هئا. ان وقت جي دستور مطابق عربي ۽ فارسي جي تعليم حاصل ڪيائين عملي زندگيءَ جي ابتدا نوشهرو فيروز ۾ ڪلڪٽر طور ڪيائين 1860ع ۾ واري ڏهاڪي دوران هن انڊس فلوٽيلا نالي جهازراڻيءَ جي هڪ ڪمپنيءَ ۾ ڪم ڪرڻ شروع ڪيو هڪ ڀيرو هڪ انگريز جهڙ انهيءَ ڪمپنيءَ جي هڪ جهاز جو سنڌو ٻيڙيءَ ۾ سفر ڪيو انهيءَ جهاز ڪي ٻه ڏڪ نوڪيان جهاز جي جهڪي روشنيءَ ۾ انگريزي ٻوليءَ ۾ لکيل هڪ ڪتاب پڙهي رهيو هو. هو نوڪيان حسن علي آفندي هو جيڪ ايترو ۾ متاثر ٿيو جو حسن علي آفندي کي ڪراچيءَ ۾ مترجم ٿيڻ نوڪري ڏني. ڪراچيءَ ۾ انهيءَ جڳ ڪيس وڪالت ڪندي ڇ ۽ سندس والد پير علي گوهر شاهه اول بنگلي ڏانهن هو جهان ڇڏيو انهيءَ ڏينهڙي جماعت ڪي ڪيس پيرپاڳان

ڊاڪٽر شازيه پتاڻي

اڄ نامور ليکڪا شازيه پتاڻي پنهنجي سلگرهه مليهاڻيءَ رهي آهي. هن جو جنم اڇوڪي ڏينهن تي 1981ع ۾ خيرپور ميرس جي ڳوٺ رسول بخش پتاڻيءَ ۾ ٿيو. سندس والد جو ناڻو ڊاڪٽر غلام مصطفيٰ پتاڻيءَ آهي. ڊاڪٽر پتاڻيءَ پنهنجي عملي زندگيءَ جي شروعات 2006ع ۾ وفاقي اردو يونيورسٽيءَ ۾ ليڪچرار طور ڪئي. 2009ع ۾ سنڌ يونيورسٽيءَ جي سنڌي شعبي سان سلهاڙيل آهي. ڪيترئي رسالي جي سب ايڊيٽر رهي آهي هن جا مختلف موضوعن تي ليکيل ادبي مضمون ۽ مقالا سنڌ جي ساک وارن ادبي رسالن ۾ ڇپجندا رهيا آهن. سندس ڪتاب ”سنڌي ٻوليءَ جا گرامر نويسي“ جي ارتقا“ سنڌي ٻوليءَ جي ٻاڻاڻيار ادارو پاران 2009ع ۾ ڇپجي چڪو آهي.

پير حزب الله شاهه مسڪين

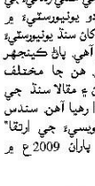

پير حزب الله شاهه مسڪين پيرپاڳان جي خاندان جو برگزيدہ بزرگ، گادي نشين ۽ قابل ڪلام شاعر هو. سندن ولادت 18 شوال 1258ھ ۾ ٿي پيرڳوٺ ضلعي خيرپور ميرس ۾ ٿي. ڇا پنجن سالن جو معصوم بارڙو هو جو مقبول عوامي شاعر شاهپور چاڪر جي آسپوريس ڪلب جي سرپرستي ڪندو رهيو آهي هو هڪ مقبول عوامي شاعر هو. سندس ڪلام ۾ سماجي، سياسي، مذهبي ۽ صوفياڻي رنگ ڍنگ جو ڪلام ملي ٿو. هو پنهنجي سماجي ۽ سياسي سرگرمين ۾ به ڀرپور حصو وٺندو هو. هن جو ڪلام سنڌ جي مختلف رسالن ۾ ڇپجندو رهيو آهي. هن جو ڪلام سنڌ جي مختلف ريڊيو اسٽيشنن تان به نشر ٿيندو رهيو آهي. هن جو ڪلام سنڌ جي مختلف ڪالجن ۽ يونيورسٽين جي نصاب ۾ شامل آهي. هن جي شاعري تي ڪيترن ئي شاگردن ايم فل ۽ پي ايڇ ڊي جون ڊگريون حاصل ڪيون آهن

CLASSIFIED ADVERTISMENT

عام اطلاع

عدالت نے جناب محمد حسن بلال محمد فیملی نمبر 25 سال 2026 کو بحق فیملی عدالت ہذا طلاق دے دی ہے۔ لہٰذا یہ اطلاع نامہ دیا جاتا ہے کہ اگر کسی شخص کو کوئی اعتراض ہو تو وہ 30 دن کے اندر اندر عدالت ہذا میں پیش کرے بصورت دیگر بعد از مدت مقررہ کوئی اعتراض قابل سماعت نہیں ہوگا۔

مخلص: عدالت ہذا

هالا جي رهواسين جو نالي نہ ٺهڻ خلاف احتجاجي مظاهرو

ڪائونسلر آصال کان پوءِ ٻي ڪوهي ۽ مڻي رهڻواڻي، هالي نالي ۾ پور نهرائي: مظاهرين

ٽينڪال لاءِ نالي ٿه نهرائي ويڙي ٿه پرسائي پاڻي سمورو ڳهڻن ۽ داخل ٿيندو

هالا: رهواسين پارن نالو نہ ٺهڻ خلاف احتجاج ڪيو پيو رهي

ڪميٽ لڳ نامعلوم ڪاڻي جي ٽڪر ۾ موٽر سائيڪل سوار پيرسن فوت

لاڙڪاڻو ۾ پاڻ رڌ ٿي ڪميٽ لڳ حيدر آباد ڏانهن ويندڙ ڪار سان ٽڪر ۾ موٽر سائيڪل سوار پيرسن جو موقعي تي ئي موت ٿيڻ جو خبر آهي. ڪار ڊرائيور ڪنڌ هيٺ ڪري ڪاڻي ۾ ڪاوڙ ۾ ڪاڻي فرار ٿيڻ ۾ ڪامياب ٿي ويو

ڪميٽ (ٽ ن) ڪميٽ لڳ حيدر آباد ڏانهن ويندڙ ڪار سان ٽڪر ۾ موٽر سائيڪل سوار پيرسن جو موقعي تي ئي موت ٿيڻ جو خبر آهي. ڪار ڊرائيور ڪنڌ هيٺ ڪري ڪاڻي ۾ ڪاوڙ ۾ ڪاڻي فرار ٿيڻ ۾ ڪامياب ٿي ويو

ڪميٽ: ايڪسيڊنٽ ڪنڊ ڪار جو مڙهه ويل آهي

ڇڪ ۾ پڙهيل خانپورمهر راسڻ پنڇڻ پارن جي ماءُ جو انتقال، ورثائن جو ساهرين تي انڌار، انصاف جو مطالبو

ميرالڻي محلي راسي دوست محمد ميرالڻي، انمار زادي، مالي زينب، ڪل حسن ميرالڻي ۽ ٻين جي آڇوالڻي ۽ احتجاج ڪيو

ڏيءَ جي 15 سال اڳ ڇڪ ۾ عبدالغفار ميرالڻي سان شادي ڪرائي ڏهن مان هن کي پنج پارن جو اولاد آهي: مظاهرين

رات عبدالغفار فون ڪري چيو ته پريشان زهر کاڌو آهي، اسپتال پهتاسين لاش ڇڏي فرار ٿي ويا، انصاف ڪيو وڃي

اسلام آباد: پرسائي پاڻي مان هٿ ترڪ ڪندي رهبر آهي

خيرپور ۾ ٽرئفڪ ملازمن جو مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاجي مظاهرو

مظاهرين بخش علي ، عبدالمجيد پنهور ۽ ٻين جي آڇوالڻي ۽ احتجاج ڪيو

خيرپور(ن) خيرپور جي خزاني آفيس ۾ ملازمن کي ڪمن جي سهه ۽ وڌي پگهاري جي رشوت وٺڻ جي رشوت ۽ ڏيندڙ سلاڻ. سسٽمن کي منهن ڏيڻ ۾ مجبور آهن خيرپور ريجنل ٽرئفڪ ملازمن اسٽاف يونين جا ڪارڪن به ڪمن جي بخش علي ، پنهور،عبدالمجيد پنهور ۽ محمد

خزاني آفيس ۾ رشوت جي بازار گرم ڪرڻ جائز مسئلا لاڀيت جي بنياد حل ڪيا وڃن: مظاهرين

خيرپور(ن) خيرپور جي خزاني آفيس ۾ ملازمن کي ڪمن جي سهه ۽ وڌي پگهاري جي رشوت وٺڻ جي رشوت ۽ ڏيندڙ سلاڻ. سسٽمن کي منهن ڏيڻ ۾ مجبور آهن خيرپور ريجنل ٽرئفڪ ملازمن اسٽاف يونين جا ڪارڪن به ڪمن جي بخش علي ، پنهور،عبدالمجيد پنهور ۽ ٻين

خيرپور: پرسائي پاڻي مان ڀرڻ لاءِ ڪارڪن ڪوشش ڪري رهيا آهن

ڪنڊيارو ريجنل ٽرانسپورٽ آفيس ۾ رشوت جي بازار گرم، ڪم لاءِ ڪلاڪن جا ڪلاڪ ڇهاري ڏڪليل ڪار خلاف ڪارروائي نہ ٿيڻ تي ڊرائيورن ۾ بيزاري

پوليس ٻاڙڻ ڌار جي چوڻ تي اسلام ڪوٽ اينڊرٻ ڊاهرين ۽ مالوند مالهين کي هر هفتي رڪڻ ڏيڻ تي: مظاهرين

بنا جواز رڪڻ جو سلسلو ڪري پوليس مي مينا روپي جي ڇاڻ ڪري ڊاهرين کي تحفظ ۽ سهولت فراهم ڪئي وڃي

اسلام ڪوٽ ۾ ڊپو مقابلن جو معاوضو نہ ملڻ خلاف احتجاج

آسان جي سروي ٻڌين رچ مان ٽرڪون ڪاڻهن پاڻي جي وڏي پائپ لائين ڪڍڻ ڪري ڏي

اچا تائين آسان کي زميندن جو ڪو بہ معاوضو فراهم نہ ڪيو ويو

ڪنسروي نندلال ڏاڏيءَ ۽ ٻيءَ ميديا سان گالهائيندي چيو تہ سڀني شهي ڪاٽ ڪيل وڻن جي ڪاٽڻ لاءِ ٽائين سان رابطو ڪيو ويو آهي. سڀ ڪاڪرٽ ۽ سٽن سري ميسو رافع آهن جن جي حق ۾ ٽرڪل بلاڪ ۽ ٽائين پاڻي جي وڏي پائپ لائين ڪڍڻ ڪري ڏي جنهن جو اڃ اسهارا هلندو سال

اسلام ڪوٽ: ساڪرين مظاهرين جي سڃا لاءِ احتجاج ڪري رهيا آهن

تاريخ جا ٽيصلا صرف اقتدار جي ميز تي نہ ٻرين جي ديوار ٻوهڻ واڪر قومن جي شهرين سان لکيا آهن: اياز لطيف پليجو

سنڌ پاڪستان کي ڏاهيو. دنيا ۽ آڙوڪو نہ مڃڻ ناهي تہ ٻاهرين اينڊرٻ ماڻهو حڪمراني ملڪ توڙي ڇڏين

مدد جي وچارت، ديرالهه، وسيلا خطري ۾ آهن جلال پور ڪٽمال سميت ستاور درياهه تي ڪوٽ نئڻن ڪٽمال ۽ پير قبول ناهي

سرپراهه تحريڪ حڪ ۽ ديهي ۽ رهنڌڙ سنڌي ٽور ويون جنهن ۽ سنڌ مان زاهد ڪلاسري

ديهي: عوامي تحريڪ حڪ سرپراهه ايازُ لطيف پليجو تقريب ۾ شريڪ آهي

عثمان شاهه هڙڻي پوليس پروهيت

جون چوري ٽيڪل ۾ ميهڻون هڻ

ڪري مالڪ حوالي ڪيون

عثمان شاهه هڙڻي(ن ع) پيارليڻ ويڇهه ڪوٽ سيوڙ خاصخيلي سان نامعلوم چورڙ اسره ڪوٺهي جي ڪهه ۾ داخل ٿي مال وڃائ سان بدلي ڏنڪيون رويين جي حاليت جون ۽ ميهڻون چوري ڪري ويا واقعي جو اطلاع پيارليڻ ڪاڻي جو ايس ايڇ او بڌايو آهي

بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 5

ديهي: عوامي تحريڪ حڪ سرپراهه ايازُ لطيف پليجو تقريب ۾ شريڪ آهي

خيرپور ۾ سليندر ڏماڪي ۾ زخمي پروهيت فوت، ڪهه ۾ ڪهرام

چار ڏينهن اڳ ڏماڪي سبب ٽوڙيل زخمن ۾ سور نہ سهڻندي فوت ٿي ويو

فوت ٿيڻ جي خبر ڪهه پهچڻ تي ڪهرام مهڻي ويو، ويڙهاڪن ۽ علاقيءَ جا ماڻهو ڏک ۾ ڊڪ هڻي لهر

خيرپور(ن) خيرپور ۾ چار ڏينهن اڳ ٿيل ڏماڪي سبب زخمي ٿيل چٽن پروهيتن مان هڪ ٻار پيرسن ٻاهر پي جي ڏکن ۾ سليندر ليڪ ٿيڻ سبب ٽيل ٽوڙيل ڏماڪي ۾ سبب آبرهه ٽوڙيل ڏماڪي ڪهه ۾ ڪهرام ڪري ويا واقعي جي تفصيل موجب خيرپور ۾ چار ڏينهن اڳ زخمي ٿيل ٻار ڏينهن اڳ ڏماڪي سبب ٽوڙيل سبب ٽيل ٽوڙيل ڏماڪي ۾ سڪي ويو ڪهه ۾ ڪهرام ڪري ويو

سڪرٽر: رياض چانڊيو پريس ڪانفرنس ڪئي خطاب ڪري رهيو آهي.

اسلام ڪوٽ ۾ ڀاڙي روڪڻ خلاف واپارين جو احتجاجي ڏرٻڻ پوليس خلاف سخت نعريبازي

مال ڀڙيو تي اينڊرٻ ڪي رسڻ ۾ روڪڻ ۽ ڪلاڪن جا ڪلاڪ ڇهاري ڏڪليل ڪار خلاف واپارين روڊ بلاڪ ڪري ڏرٻڻ هنيو

پوليس ٻاڙڻ ڌار جي چوڻ تي اسلام ڪوٽ اينڊرٻ واپارين ۽ مالوند مالهين کي هر هفتي روڪي ڏرٻڻ جو الزام

سکرٽ ويڇهه ٽرالر ۽ موٽرسائيڪل ۾ ٽڪر سبب هڪ ڇوڪرو فوت

ملاح پيڊرول پمپ جي ساهمون پهڻ آيل حادثي ۾ اڌهڻو ڪري فوت ٿي ويو

اطلاع تي ايمبولينس پهڻچي فوتي جو لاش ڪاڻي تعلقي اسپتال منتقل ڪيو

سهندي موڪهي تي ڪچي حيدرآباد ويڇهه نيشنل هاءِ وي تي ملاح پيڊرول پمپ جي ساهمون آنسواٽ جي ڀرسان ٽرالر ۽ موٽر سائيڪل سوار جي موٽر سائيڪل کي ٽراليءَ جو ڪنڊ ڇڪي ڇڏيو جنهن ۾ موٽر سائيڪل سوار ڇوڪرو ڪنڊ ڪري ويو ۽ ڪنڊ ڪري ويو. ڪار ڊرائيور ۽ موٽر سائيڪل سوار زخمي ٿيا سور ۽ ڏکن ۾ ڪاوڙ ۾ ڪاڻي فرار ٿيڻ ۾ ڪامياب ٿي ويو

حيدرآباد: جشن عيد ميلاد النبي جي سلسلي ۾ هڪ شخص ريڙهي تان جهنڊو پنن ڪري رهيو آهي

عمرڪوٽ ڪچي ويهه روپيا خرچي نہ ملڻ تي نينگر ڦاهو ڪائي ڇڏيو

13 درهين جي پوءِ ڪيڏل پيل ڦاهو ڪائي پهڻچيو زندگيءَ جو آنت آندو

نينگر جو والد ڪيڏل پيل مزدوريءَ جي سلسلي ۾ گهر کان ٻاهر ويل هو

واقعي جو اطلاع ملڻ تي پوليس پهڻچي ڏاڪڻ تحويل ۾ ڏني سول اسپتال عمرڪوٽ منتقل ڪيس جتان ضروري قانوني ڪارروائي بعد لاش وارثن حوالي ڪيو ويو. ڏينهن جو چوڻ آهي تہ نينگر جو والد ڪيڏل پيل مزدوريءَ جي سلسلي ۾ گهر کان ٻاهر ويل هو سندس غيرموجودگيءَ ۾ آفسوسناڪ واقعو پيش آيو. لاش گهر پهڻچڻ تي ڪهرام سچ ڪيو

عمرڪوٽ: ڪچي ويهه روپيا خرچي نہ ملڻ تي نينگر ڦاهو ڪائي پهڻچيو زندگيءَ جو آنت آندو هو

ڪميٽ ويڇهه نوعمران ريل آڏيان اچي مينا خودڪشي ڪري ڇڏي

تفريحاً رياضي ڦاڪ وڌ لاش ڀي اطلاع تي پوليس پهڻچي ڪٽائي اسپتال منتقل ڪيو

نوعمران جي سڃاڻپ نورالهدي بروهي جي پٽ طور ڪئي وئي آهي

ڪميٽ (ن ن) ميربڌوءَ واسي نوعمران ڪميٽ فقيرآباد رياضي ڦاڪڻ وقت ٽرين آڏيان اچي ڪري خودڪشي ڪري ڇڏي جڏهن ڪي پوليس ڪي واقعي

حيدرآباد: جي سي يونيورسٽي ۾ صوبائي وزير اسماعيل راهو شاگردن ۾ ڊگرين تقسيم ڪري رهيو آهي

خيرپور ۾ رٽائرڊ ملازمن جو مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاجي مظاهرو

مظاهرين بخش علي ، عبدالمجيد پنهور ۽ ٻين جي آڇوالڻي ۽ احتجاج ڪيو

خزاني آفيس ۾ رشوت جي بازار گرم ڪرڻ جائز مسئلا لاڀيت جي بنياد حل ڪيا وڃن: مظاهرين

خيرپور(ن) خيرپور جي خزاني آفيس ۾ ملازمن کي ڪمن جي سهه ۽ وڌي پگهاري جي رشوت وٺڻ جي رشوت ۽ ڏيندڙ سلاڻ. سسٽمن کي منهن ڏيڻ ۾ مجبور آهن خيرپور ريجنل ٽرئفڪ ملازمن اسٽاف يونين جا ڪارڪن به ڪمن جي بخش علي ، پنهور،عبدالمجيد پنهور ۽ ٻين

سکر ايئرپورٽ تي 30 هزار ايڪڙن جي زمين جي پوڳاڻي لاءِ ٻيڻ جاري

عملي جوڙجڪ ڏيکاري وئي

سکر(پ ر) سکر ضلعي جي ڪچي ۽ پڪي جوڙجڪ ڏيکاري وئي.